

Na mieste som zanechal majetok v úhrnnej cene asi 300 000 Kč. Na mojej osobe a rodine maďarské orgány nespáchali násilie.

Svedkovia:
 Strážmajster Kasanický, v. r.
 Strážmajster Kadlec, v. r.

Oznamovateľ:
 Ján L., v. r.

SNA, KÚ, kr., 256, f. 71527/38 prez, bez č.

83

29. november 1938, Bojná.

Protokol napísaný na žandárskej stanici s Alžbetou N., predtým zamestnanou u kolonistu Vincenta S. na kolónii Dvor Millénium (Pataš), ktorá vypovedala o správaní maďarských vojakov voči kolonistom a o dôvode svojho odchodu z okupovaného územia.

Protokol

Môj muž Pavel N. 29. 9. 1938 nastúpil vojenskú službu k pešiemu pluku č. 39 v Pezinku. Ja som ďalej zostala v byte. Kolonista S. sa 4. 11. 1938 pred príchodom maďarského vojska celkom odsťahoval.

Asi 6. 11. 1938 prišlo na Dvor Millenium (Pataš), kde som bývala, viac maďarských vojakov okupovať toto územie. Chovali sa riadne, niektorý vyprával po slovensky, aby som sa nebála, že mi nič neurobia. To isté hovorili i kolonistovi S., ktorý vojakov pohostil.

Od 6. – 18. 11. 1938 chodila na Dvor Millenium akási stráž z obce Patáš, ktorú som videla denne. Cez deň chodili 3 a v noci 4 až 5 občania, ktorí boli v občianskom odeve, nemali žiadne odznaky ani zbrane. Títo brali, čo tam pozanechávali kolonisti, ktorí odišli do Bratislavy. Ďalej brali a odnášali do svojich domovských obcí poľnohospodárske náradie ako vidly, motyky. Tiež som videla, ako zobrali z pôdy kolonistovi Jozefovi V. asi 5 q žita. Ich mená udať neviem.

Všetci kolonisti, pokiaľ tam prišlo maďarské vojsko, odišli. Len ja som tam zostala s kolonistom Jozefom V. a jeho manželkou Veronikou, ďalej S. so ženou a Ľudmila M. Súčasne odviezli i hospodárske stroje a zásoby zbožia. Niečo tiež rozpredali na mieste, odkiaľ boli, to neviem. Viem len to, že pochádzali z Moravy.

Dňa 18. 11. 1938 prišli do môjho bytu 2 maďarskí četníci asi z Baloňa, správny okres Dunajská Streda, ktorí na mňa začali kričať, že v priebehu 1 hodiny musím byť preč a nadávali: „Büdös Szlovák“ (smradľavý Slováč) a prečo som sa nenaučila rozprávať po maďarsky. Četníci boli v uniforme a boli ozbrojení puškami. To isté četníci hovorili ostatným kolonistom Jozefovi V., jeho manželke Veronike, S. a jeho manželke a Ľudmile M.

Mala som, ako ostatní, strach, a preto sme na voze odišli do Dunajskej Stredy. Zobrala som len periny, ostatné veci som tam nechala. Keď sme prišli do Dunajskej Stredy, už tam neďaleko nádražia boli tí istí dvaja četníci, ktorí nás všetkých zavreli do záchodu i s mojimi dieťkami a zamkli. Bola som zavretá s Jozefom V., jeho manželkou Veronikou a Ľudmilou M. S. a jeho manželka stáli pred záchodom. Asi po pol hodine nás četníci vypustili zo záchodu

a išli sme na nádražie v Dunajskej Strede. Počas tejto cesty kolonista S., 83-ročný starec, nemohol ísť, preto do neho četníci kopali a hovorili mu, aby išiel ďalej. Na nádraží v Dunajskej Strede četníci dali nám bezplatné lístky a cestovali sme do Bratislavy.

Na Dvore Millenium zanechala som 1 prasa (60 kg ťažké), 2 posteľe, 1 poličku na kuchynské náradie, 1 kasňu, 2 stoly, 4 stoličky, 1 malú skrinku, 2 truhly na múku, 1 vrece múky asi 70 kg, 2 drevené putny na vodu, 2 hrnce, 1 misu, 4 taniere, 1 vandel, 1 mužské šaty, 1 topánky, 2 detských šiat, 2 detských topánok, 1 ženský kabát, 3 ženských šiat.

Viac udať neviem, len to, že kolonista Vincenc S. 4. 11. 1938 odišiel do Měříteku u Kroměříže a o mňa sa nestaral. Povedal mi iba, že ide preč.

Svedok:
Strážmajster František Jahoda, v. r.

Podpis stránky:
+ + + Alžbeta N.
za matku podpísal syn

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

84

29. november 1938. Skalica.

Zápisnica napísaná na žandárskej stanici so Štefanom M., bývalým strojníkom v mlyne v Dunajskej Strede, ktorý vypovedal, ako hrubo sa k nemu správali maďarské policajné orgány, a v dôsledku hrozieb a strachu o svoj život musel opustiť okupované teritórium Maďarska.

Zápisnica

Na požiadanie dostavil sa na četnícku stanicu Štefan M. a udal:

Od roku 1926 som býval v Dunajskej Strede, kde som bol zamestnaný ako hlavný strojník v parnom mlyne v akciovej spoločnosti.

Za mobilizácie som narukoval do čs. armády ako slobodník v zálohe, kde som slúžil do 11. 11. 1938, kedy som bol prepustený, pretože som mal na obsadenom území zamestnanie, bydlisko a rodinu. Pripustku cez hranicu som dostal od veliteľstva môjho pluku. Asi na tretí deň po príchode do Dunajskej Strede prišli do môjho bytu dvaja maďarskí četníci, zatkli ma a odviekli ma na okresný úrad v Dunajskej Strede k nejakému maďarskému vojenskému podplukovníkovi. Kým so mnou niečo malo byť podniknuté, prišiel tam r. k. farár Dr. Markvart a Dr. Saif, ktorých moja dcérka upovedomila o mojom zatknutí, a po ich intervencii odviekli ma na četnícku stanicu. Tam so mnou spísali protokol a prepustili ma domov s tým, že som pod policajným dozorom a každý deň sa musím hlásiť na četnickej stanici.

To som urobil dvakrát. Keďže do práce som nemohol nastúpiť, lebo ma v mlyne robotníci ohrozovali, nadávali mi do smradľavých Slovákov a ako Slovak nie som hoden chodiť po maďarskej zemi. Ak sa nestratím, slnko mi dnes svieta naposledy. Rozhodol som sa ísť preč, pretože keď som si u maďarského vojenského podplukovníka na okresnom úrade sťažoval, videl som, že sa nedovolám ochrany. Preto s pomocou istého pána, ktorého nechcem menovať, aby som mu eventuálne neuškodil, dostal som sa cez hranicu. Predtým som si najal auto,